

Záverečné stanovisko XVI. celoštátnej konferencie	5
A. HOSPODÁŘSKÉ DĚJINY STŘEDOVĚKÉ VESNICE	
Stredoveká dedina na Slovensku ako základný fenomén feudálnej ekonomiky (D. Čaplovič–E. Hajnalová–M. Hanuliak–A. Ruttkay)	11
Príspevok k počiatku stredovekej dediny na Slovensku vo svetle pohrebísk (Tatiana Štefanovičová)	27
Zemědělská výroba v období feudalismu na Moravě ve světle archeologických výzkumů (Vladimír Nekuda)	33
Panské dvory na české středověké vesnici (Petr Chotěbor–Zdeněk Smetánka)	47
Hospodářské zázemí drobných feudálních sídel ve středních Čechách (František Kašička)	57
K počátkům středověkého osídlení Hlinecka (Jan Frolík)	67
Poznámky k německé kolonizaci východních Čech (Petr Charvát)	75
B. MĚSTA A JEJICH VÝZNAM PRO HOSPODÁŘSKÉ DĚJINY	
Najstaršie mestá na Slovensku na základe historických dokladov (Richard Marsina)	85
Genéza miest na Slovensku a ich topografia vo svetle archeologického výskumu (Peter Baxa)	93
K obchodným stykom Bratislavy v stredoveku (Eva Hajnalová)	105
Osídlenie, hospodárske pomery a materiálna kultúra feudálneho Hlohovca vo svetle archeologických výskumov a nálezov (Ivan Pastorek)	109
Výsledky výskumov v suterénoch Starej radnice v Bratislave (Jana Hlavicová–Veronika Plachá)	117
Mestská pamiatková rezervácia Banská Štiavnica – výsledky archeologických výskumov (Štefánia Tóthová)	125
Archeologie k počátku jihomoravských měst (Rudolf Procházka)	133
Několik poznámek ke genezi a významu raně středověké Olomouce (Josef Bláha)	143
Geneze města Znojma a typy předlokační aglomerace (Lubomír Konečný)	153
Politické a ekonomické vztahy města Chebu a okolní šlechty (Pavel Šebesta–František Kubů)	163
K počátkům města Chrudimi (Jan Frolík–Jiří Sigl)	175
Pražská hradiště v mladší a pozdní době hradištní (Julie Richterová)	181
C. ŘEMESLNÁ VÝROBA	
Dechtárstvo vo včasnom stredoveku na hornom Ponitří (Alexander Ruttkay–Marta Remiášová)	191
Archeológia a výrobné objekty v banských regiónoch Slovenska (Jozef Labuda)	197
Nález železiarskej taviacej pece v Gemerskom Sade (Klára Fűryová)	203
Stredoveké pece na pečenie chleba vo Veľkom Grobe (okr. Galanta) (Beata Egyházy-Jurovská)	209
Hrnčiarstvo v období vrchólného stredoveku na území horného Tekova (Jozef Hoššo)	221
Středověká polévaná keramika z Opavy (Vlasta Šikulová)	230
Objev pozdně středověké pece mincovny v Jáchymově (Jan Muk–Miroslav Hus)	235
D. FEUDÁLNÍ SÍDLA A JEJICH VÝZNAM PRO HOSPODÁŘSKÉ DĚJINY	
Stredoveké feudálne sídla na Slovensku a ich hospodárske zázemie (D. Čaplovič–I. Hrubec–A. Ruttkay–A. Vallašek)	241
Ekonomické zázemí hradu Vizmburku, k. ú. Havlovice, o. Trutnov (Antonín Hejna)	255
Hrady na Oslavě a ekonomické podmínky jejich vzniku a existence (Miroslav Plaček)	261

Počátky hradu v Olomouci a jeho nejstarší zděná architektura (Vít Dohnal)	273
K počátkům a středověké stavební podobě hradu v Blatné (Tomáš Durdík)	283
Středověká tvrz v Praze 8, Čimicích (Václav Huml)	296
Hrad Úsov – jeho úloha a význam při kolonizaci severní Moravy ve 13. stol. (Vladimír Goš)	303
Hrad Lukov – současný stav výzkumu (Jiří Kohoutek)	309
Hmotná kultura středověké šlechty v archeologických pramenech na Moravě (Josef Unger)	323

E. CÍRKEVNÍ INSTITUCE A JEJICH PODÍL NA HOSPODÁŘSKÝCH DĚJINÁCH

Cirkevné inštitúcie a ich úloha v sídliskovom a hospodárskom vývoji Slovenska v stredoveku (Alexander Ruttkay-Michal Slivka)	333
Podiel cirkevných inštitúcií na vývoji osídlenia a hospodárstva východného Slovenska v 12. až 16. storočí (Ferdinand Uličný)	357
Prínos krasnianskej benediktínskej komunity k hospodárskym, sociálnym a kultúrnym dejinám východného Slovenska (Belo Polla)	369
Církevní instituce na Moravě a jejich úloha ve vývoji hospodářství a osídlení od 10. století do předhusitského období (Zdeněk Měřinský)	375
Klášterní velkostatek v předhusitských Čechách – základní tendence hospodářského vývoje a metodologická východiska dalšího studia (Jaroslav Čechura)	395
Otázky výzkumu řeholních domů v Čechách (Petr Sommer)	409
Význam cisterciáckého řádu pro osídlení Čech (Kateřina Charvátová)	415
Středověké sepulkrální památky bývalého cisterciáckého kláštera na Velehradě (Miloslav Pojsl)	423
Náhrobky na mladohradištním pohřebišti v Radomyšli u Strakoníc (Bořivoj Nechvátal)	439

F. ARCHITEKTURA A JEJÍ ODRAZ V HOSPODÁŘSKÝCH DĚJINÁCH

Interferencia v materiálnej kultúre Slovenska (Vincent Sedlák)	455
Chronologizácia architektúry a hospodárske dejiny Slovenska v 9.–13. storočí (Peter Ratkoš)	461
Niekoľko nových poznatkov, získaných pri výskume fasád veže nitrianskeho hradu (Blanka K. Puškárová)	469
Středověký portál jako příčný řez (K interpretaci smyslu tvarosloví portálů s válečky) (Jiří Škabrada)	475
Pozdní gotika ve vesnických usedlostech na Sedlčansku (Jiří Škabrada–Petr Dostál)	481
Zprávy	501
Recenze	509
Zkratky	517
Seznam autorů	519

Inhalt

Beschluß der Teilnehmer der XVI. gesamtstaatlichen Konferenz

A. WIRTSCHAFTSGESCHICHTE DES MITTELALTERLICHEN DORFES

Das mittelalterliche Dorf der Slowakei als Grundphänomen der feudalen Ökonomik (D. Čaplovič–E. Hajnalová–M. Hanuliak–A. Ruttkay)	11
Beitrag zur Entwicklung des mittelalterlichen Dorfes im Licht der Grabstättenfunde (Tatiana Štefanovičová)	27
Die landwirtschaftliche Produktion Mährens im Zeitalter des Feudalismus im Lichte der archäologischen Untersuchungen (Vladimír Nekuda)	33
Herrenhöfe im mittelalterlichen Dorf Böhmens. 13.–16. Jahrhundert (Petr Chotěbor–Zdeněk Smetánka)	47
Das wirtschaftliche Hinterland der kleinen Feudalsitze in Mittelböhmen (František Kašička)	57
Zu den Anfängen der mittelalterlichen Besiedlung der Landschaft in der Umgebung von Hlinsko in Böhmen (Jan Frolík)	67
Anmerkungen zur deutschen Kolonisation Ostböhmens (Petr Charvát)	75

B. STÄDTE UND IHRE BEDEUTUNG FÜR DIE WIRTSCHAFTSGESCHICHTE

Die ältesten Städte der Slowakei im Lichte der historischen Quellen (Richard Marsina)	85
Entstehung der Städte in der Slowakei und ihre Topographie im Lichte der archäologischen Forschung (Peter Baxa)	93
Zur Handelsbeziehungen der Stadt Bratislava im Mittelalter (Eva Hajnalová)	105
Besiedlung, Wirtschaftsverhältnisse und Materielle Kultur der feudalen Stadt Hlohovec im Lichte archäologischer Untersuchungen und Funde (Ivan Pastorek)	109
Die Untersuchungsergebnisse im Kellerschoß des Alten Rathauses zu Bratislava (Jana Hlavicová–Veronika Plachá)	117
Die städtische Denkmalreservation Banská Štiavnica – Ergebnisse der archäologischen Untersuchungen (Štefánia Tóthová)	125
Die Archäologie und Die Anfänge der südmährischen Städte (Rudolf Procházka)	133
Einige Bemerkungen zur Entstehung und Bedeutung der frühmittelalterlichen Stadt Olomouc – Olmütz (Josef Bláha)	143
Die Genesis der Stadt Znojmo (Znaim) und Agglomerationstypen vor ihrer Lokation (Lubomír Konečný)	153
Die politischen und ökonomischen Beziehungen zwischen der Stadt Cheb (Eger) und dem Adel der Umgebung (Pavel Šebesta–František Kubů)	163
Zu den Anfängen der Stadt Chrudim (Jan Frolík–Jiří Sigl)	175
Die Burgwälle der Stadt Praha (Prag), in der jüngeren und späten Burgwallzeit (Julie Richterová)	191

C. HANDWERKLICHE PRODUKTION

Das frühmittelalterliche Teerschwelen im oberen Nitra-Gebiet (Alexander Ruttkay–Marta Remiášová)	181
Produktionsobjekte in den Montanregionen der Slowakei und die Archäologie (Jozef Labuda)	197
Der Fund eines Eisenschmelzofens in Gemerský Sad (Klára Fűrýová)	203
Mittelalterliche Brotbackofen in Veľký Grob, Bez. Galanta (Beata Egyházy-Jurovská)	209
Hochmittelalterliche Töpferei auf dem Gebiet von Horný Tekov (Jozef Hoššo)	221
Mittelalterliche glasierte Keramik aus Opava – Troppau (Vlasta Šikulová)	230

Die Entdeckung eines spätmittelalterlichen Ofens der Münzstätte in Jáchymov – Joachimstahl (Jan Muk–Miroslav Hus)	235
D. FEUDALSITZE UND IHRE BEDEUTUNG FÜR DIE MITTELALTERLICHE ÖKONOMIK	
Mittelalterliche Feudalsitze in der Slowakei und ihr wirtschaftliches Hinterland (D. Čaplovič–I. Hrubec–A. Ruttkay–A. Vallašek)	241
Das ökonomische Hinterland der Burg Vizmburk, Kataster Havlovice, Bez. Trutnov (Antonín Hejna)	255
Die Burgen am Oslava-Fluß und die ökonomischen Bedingungen ihrer Entstehung und Existenz (Miroslav Plaček)	261
Die Anfänge der Burg in Olomouc (Olmütz) und ihre älteste Mauerarchitektur (Vít Dohnal)	273
Zu den Anfängen und der mittelalterlichen Baugestalt der Burg in Blatná (Tomáš Durdík)	283
Die mittelalterliche Feste in Praha 8, Čimice (Václav Huml)	296
Burg Úsov (Ausee) und ihre Bedeutung für die Kolonisation Nordmährens im 13. Jahrhundert (Vladimír Goš)	303
Burg Lukov – der gegenwärtige Stand der Erforschung (Jiří Kohoutek)	309
Die materielle Kultur des mährischen Adels in archäologischen Quellen (Josef Unger)	323
E. KIRCHLICHE INSTITUTIONEN UND IHRER ANTEIL AN DER WIRTSCHAFTSGESCHICHTE	
Kirchliche Institutionen und ihre Stellung in der Wirtschafts- und Siedlungsentwicklung der mittelalterlichen Slowakei (A. Ruttkay–M. Slivka)	333
Der Anteil der kirchlichen Institutionen an der Entwicklung der Besiedlung und Wirtschaft der Ostslowakei im 12.–16. Jahrhundert (Ferdinand Uličný)	357
Der Beitrag der Benediktinerkommunität in Krásná nad Hornádom zur Wirtschafts-, Sozial- und Kulturgeschichte der Ostslowakei (Belo Polla)	369
Die kirchlichen Institutionen Mährens und ihre Rolle bei der Entwicklung von Wirtschaft und Besiedlung seit dem 10. Jahrhundert bis in die vorhussitische Zeit (Zdeněk Měřínský)	375
Der klösterliche Großgrundbesitz im vorhussitischen Böhmen – Grundtendenzen der wirtschaftlichen Entwicklung und methodologische Ausgangspunkte des weiteren Studiums (Jaroslav Čechura)	395
Zur Erforschung der Ordenshäuser in Böhmen (Petr Sommer)	409
Der Zisterzienserorden und die Besiedlung Böhmens (Kateřina Charvátová)	415
Mittelalterliche sepulkrale Denkmäler des ehemaligen Zisterzienserklosters in Velehrad (Miroslav Pojzl)	423
Grabsteine auf dem jungburgwallzeitlichen Gräberfeld in Radomyšl bei Strakonice (Bořivoj Nechvátal)	439
F. ARCHITEKTUR UND WIRTSCHAFTSGESCHICHTE	
Annotation zum Inhalt des Referats von V. Sedlák (A. Ruttkay)	455
Chronologie der Architektur und Wirtschaftsgeschichte der Slowakei im 9.–13. Jahrhundert (Peter Ratkoš)	461
Einige neue, bei der Untersuchung der Turmfassaden der Burg in Nitra gewonnene Erkenntnisse (Blanka K. Puškárová)	469
Das mittelalterliche Portal als Querschnitt. Zum Sinn der Formensprache der Portale mit sog. Walzen (Jiří Škabrada)	475
Die Spätgotik in ländlichen Gehöften der Gegend von Sedlčany (Jiří Škabrada–Petr Dostál)	481
Mitteilungen	501
Buchbesprechungen	509
Abkürzungen	517
Verfasserverzeichniss	519